

Dok. ansvarlig: JST
Sekretær:
Sagsnr.: s2021-1526
Doknr: d2021-38391-25.0
09-12-2021

De stigende elprisers konsekvens for elnettarterne 2022

Indledning

Prisen på elmarkedet er over de seneste måneder steget markant. Det medfører i sagens natur en direkte effekt for forbrugernes elregning. Da elregningen ud over den rå elpris også består af omkostninger til transport af strøm, hvoraf en del af disse omkostninger skyldes indkøb af el til erstatning af det tab af strøm, der sker ifm. transporten, er en indirekte effekt af den stigende pris på elmarkedet en stigning i elnettarterne.

I nærværende notat gives et beregnet skøn over, hvor meget elnettarterne og forbrugernes elregning i gennemsnit kunne stige i 2022, hvis elmarkedsprisen bliver på nuværende høje niveau i hele 2022. Hertil kommer den beregnede effekt af stigende inflation.

Stigende pris på elmarkedet giver øgede omkostninger til transport af el

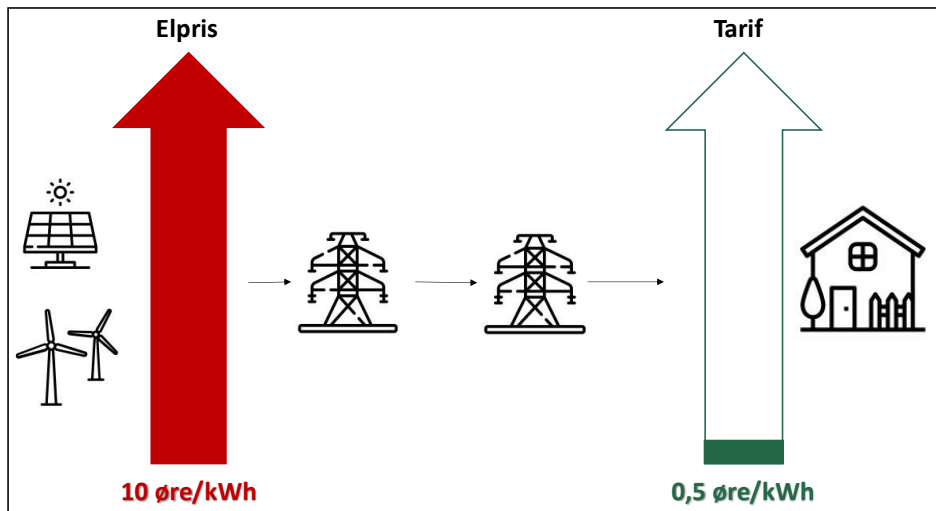
Omkostningerne til transport af strøm har over de seneste måneder været stigende som en konsekvens af de stigende priser på elmarkedet. Det skyldes, at al transport af el gennem kabler, ledninger og transformerstationer medfører et tab af strøm i form af en varmeudvikling, inden strømmen når ud til forbrugerne. Det tab skal elnetselskaberne erstatte ved at afholde omkostninger til indkøb fra en elhandler af den manglende strøm til den gældende pris på elmarkedet.

Konkret tages udgangspunkt i, at netselskaberne for 2021 har budgetteret med en elmarkedspris på ca. 20 øre/kWh ved indkøb af nettab. Den pris er over de seneste måneder, jf. Nord Pool, steget ekstraordinært til ca. 104 øre/kWh ultimo november 2021, svarende til en stigning på 420 pct. i forhold til den budgetterede elmarkedspris. Da elnetselskaberne i kraft af nettabet er nogle af landets største elforbrugere, medfører den øgede elpris en mærkbar stigning i selskabernes samlede omkostninger – en omkostningsstigning, som netselskaberne ikke kan påvirke, og som betales af elforbrugerne.

I praksis betyder det også, at en betydelig del af elnettets omkostninger til nettab i 2021 endnu ikke er blevet dækket af forbrugerne, og at netselskaberne dermed har givet forbrugerne en kredit, som afvikles i 2022. Derudover vil der i tarterne for 2022 skulle budgetteres med en markant højere elmarkedspris, end der var afspejlet i tarterne i 2021. Endeligt vil en højere inflation i form af bl.a. stigende priser på materialer også bidrage til stigende omkostninger og dermed tarter i 2022.

På baggrund simple forudsætninger om, at især elmarkedsprisen i 2022 holder sig på niveauet i november 2021, kan det beregningsteknisk vises, at den gennemsnitlige tarif for en husholdning kan stige med 0,5 øre/kWh, hver gang elmarkedsprisen stiger med 10 øre/kWh, jf. figur 1.

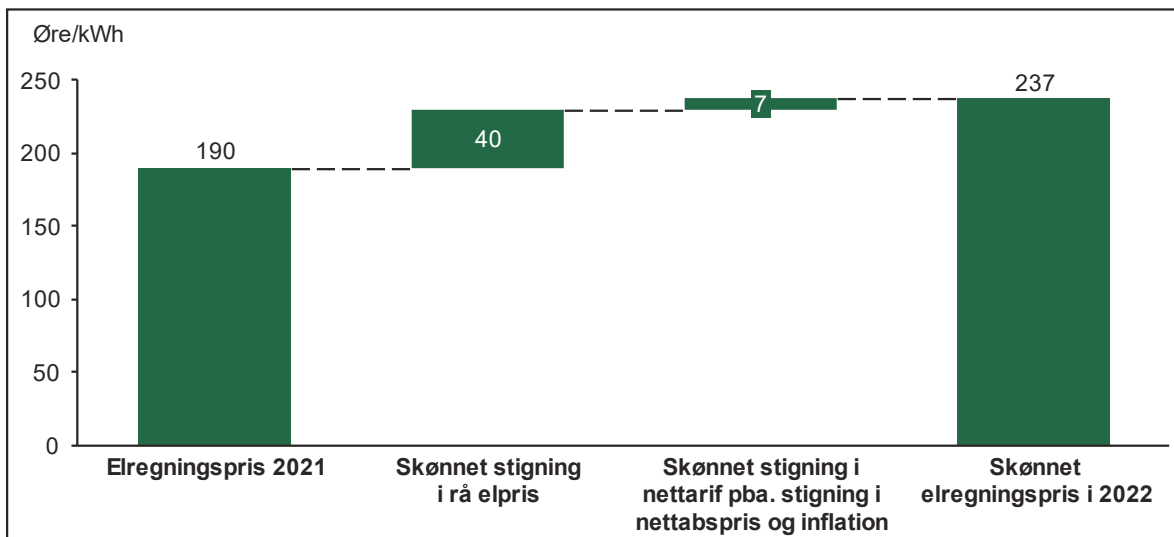
Figur 1. De stigende elprisers beregningsmæssige konsekvens for tariffen for husholdninger



Note: Beløb er opgjort ekskl. moms. For at opgøre de beløb, som privatkunder betaler, skal der tillægges moms.

Den således beregnede gennemsnitlige udvikling i elregningsprisen i 2022, herunder stigende netbetaling som følge af stigende elpriser og inflation, fremgår i figur 2 for en husholdningskunde med parcelhus.

Figur 2. Skønnet udvikling i samlet elpris fra 2021 til 2022 (inkl. elnettariffer mv.) s.f.a stigning i elmarkedspris og inflation (husholdning med parcelhus)



Note: Elregningspris i øre/kWh består af alle elementer på elregningen; elpris, afgift, TSO-tarif, DSO-tarif og abonnement og PSO. - Alle beløb er opgjort ekskl. moms. - For at opgøre de beløb, som privatkunder betaler, skal der tillægges moms. - Alle beregnede skøn er under den simple forudsætning, at elmarkedsprisen 2022 svarer til niveauet i november 2021.

Den således beregnede gennemsnitlige elregningspris for en husholdning med parcelhus vil, med de anvendte antagelser, stige fra 1,9 kr./kWh i 2021 til ca. 2,4 kr./kWh i 2022.

Ud af den samlede stigning i husholdningens elpris på 47 øre/kWh, kan ca. 40 øre/kWh henføres til stigningen i prisen på husholdningens eget indkøb af el på markedet. 40 øre/kWh svarer til en stigning i elregningen på 2000 kr. (1600 kr. plus moms).

Den resterende beregnede stigning på ca. 7,1 øre/kWh er øget netbetaling, der skyldes stigende elpris og inflation. Heraf skyldes 6,3 øre/kWh en højere elmarkedspris. Det svarer samlet til en stigning i elregningen på 355 kr. (284 kr. plus moms, jf. tabel 2) for et år. 315 kr. (252 kr. før moms) heraf kan henføres til den øgede pris på elmarkedet.

I praksis varierer de enkelte netselskabers omkostninger, herunder nettab, på tværs af geografi, spændingsniveauer mv. Derfor må de stigende omkostninger forventes at slå igennem forskelligt i det enkelte netselskabs tariffer.

Metodebeskrivelse og uddybende resultater

Analysen er gennemført med udgangspunkt i de abonnemeter og tariffer, som elnetselskaberne i gennemsnit havde primo 2021 som opgjort i Dansk Energis tarifstatistik 2021 samt en uforandret tarif til Energinet på 11 øre/kWh.

Stigende omkostninger til nettab

Da tariffstigninger skal varsles i god tid, er det for de stigende nettabsomkostninger forventningen, at netselskaberne i 2022 skal indhente forskellen på de omkostninger, der er lagt til grund i de budgetter, der dannede grundlag for 2021-tarifferne, og de faktiske omkostninger i 2021. I praksis betyder det, at en betydelig del af elnettets omkostninger til nettab i 2021 ikke er blevet dækket af forbrugerne, og at netselskaberne dermed har givet forbrugerne kredit eller henstand, som derfor opkræves i 2022.

Omkostningerne til nettab, der forventes at give anledning til tariffstigninger i 2022, er estimeret pba.:

- Stigningen i elpriser i 2021 ift. den gennemsnitlige elpris i 2020: For januar til november er taget udgangspunkt i stigningen i spotprisen på elmarkedet. For december måned er forudsat den simple antagelse, at elspotprisen er uændret i forhold til november.
- Stigningen i elpriser i 2022 ift. den gennemsnitlige elpris i 2020: Det er simpelt antaget, at elspotprisen i 2022 er uændret ift. november 2021.

Beregningen tager udgangspunkt i en nettabsmængde, som svarer til den, der fremgik af netselskabernes reguleringsregnskaber for 2019 på 1,1 TWh. Det er i beregningerne indregnet, at netselskaberne betaler TSO- og PSO-tarif af nettabet.

Den nettabsomkostning, der skønnes at være lagt til grund for 2021-tarifferne, er omtrent 340 mio. kr. Den faktisk realiserede nettabsomkostning i 2021 skønnes at blive ca. 830 mio. kr. Der forventes altså at være givet kredit til forbrugerne på ca. 490 mio. kr., som opkræves i 2022.

Med den anvendte antagelse om, at elmarkedsprisen i hele 2022 holder sig på det samme niveau som i november 2021, kan nettabsomkostningen stige til 1.260 mio. kr. i 2022. Hertil skal som beskrevet lægges en manglende opkrævning fra 2021 på 490 mio. kr., så den samlede nettabsomkostning i elnetselskabernes budgetteres til ca. 1.750 mio. kr. i 2022

For at beregne tarifeffekten af den øgede nettabsomkostning, deles omkostningerne ud i forhold til den fordeling af nettabsomkostningerne, som findes i Dansk Energis tarifmodel. Herefter er nettabsomkostningen pr. kundegruppe delt med det forbrug, der er i de enkelte kundekategori-

er. Denne fordeling er baseret på tal, som Dansk Energi tidligere har indsamlet fra 8 netselskaber, og er herefter skaleret op til branchens samlede leverede mængder.

Stigende inflation

Inflationens betydning for elnetbetalingen i 2022 er skønnet som stigningen fra 2020 til 2021 i de indeks fra Danmarks Statistik, der ligger til grund for reguleringen af elnetselskaberne. Indeksene har det seneste år været stigende, ligesom netselskabernes omkostninger til bl.a. materialer har været stigende. Der antages således en inflation på 3,6 pct. Denne påregnes både abonnemeter og tariffer (ekskl. den indeholdte nettabsomkostning, der er behandlet særskilt, jf. ovenfor).

Øvrige elementer på elregningen

Der er benyttet en simpel antagelse om, at elspotprisen i hele 2022 vil være på niveau med prisen ultimo november 2021, dvs. 104 øre/kWh. Der er i beregningerne benyttet de afgifter, der var gældende i 2021 og vil være gældende i 2022.

Uddybende resultater

Af tabel 1 fremgår en oversigt over den skønnede stigning i den samlede elregningspris fra 2021 til 2022, herunder i netbetalingen som følge af stigende nettabsomkostninger og inflation, for elnetselskabernes fem tarifkategorier.

Tabel 1. Skønnet gns. stigning i elregningspris, herunder netbetaling, i 2022 pga. stigende elmarkedspris og inflation

<i>(Opgjort ekskl. moms)</i>	C-kunde <i>(fx husholdning)</i>	B-lav <i>(mindre erhverv)</i>	B-høj <i>(større erhverv)</i>	A-lav <i>(industri)</i>	A-høj <i>(tung industri)</i>
Forbrug <i>(kWh)</i>	4.000	250.000	1.000.000	1.000.000	25.000.000
Elregningspris 2021 <i>(øre/kWh)</i>	190,1	83,6	81,3	78,1	76,9
Elregningspris 2022 <i>(øre/kWh)</i>	237,2	127,0	123,2	118,7	117,0
Stigning i elregn.pris <i>(øre/kWh)</i>	47,1	43,4	41,9	40,5	40,1
<i>Heraf stigning i netbetaling pga.</i>					
- <i>Nettab</i> <i>(øre/kWh)</i>	6,3	3,4	2,0	0,8	0,4
- <i>Inflation</i> <i>(øre/kWh)</i>	0,8	0,3	0,2	0,1	0,0

Note: Elregningspris i øre/kWh består af alle elementer på elregningen; elpris, afgift, TSO-tarif, DSO-tarif og abonnement og PSO. - Alle beløb er opgjort ekskl. moms. - For at opgøre de beløb, som privatkunder betaler, skal der tillægges moms. - Alle beregnede skøn er under den simple forudsætning, at elmarkedsprisen 2022 svarer til niveauet i november 2021.

For en husholdningskunde (C-kunde) skønnes en stigning i den samlede elregningspris på i alt 47,1 øre/kWh. Heraf udgør 6,3 øre en skønnet stigning i nettariffen som følge af stigende omkostninger til indkøb af nettab (fra 1,5 øre/kWh i 2021-tariffen til 7,8 øre/kWh i 2022-tariffen).

For en industrikunde (A-lav-kunde) skønnes en stigning i elregningsprisen på 40,5 øre/kWh, hvoraf de 0,8 øre udgør en stigning i nettariffen som følge af stigende omkostninger til indkøb af nettab (fra ca. 0,1 til 0,9 øre/kWh).

Langt hovedparten af stigningerne skyldes således den direkte effekt på kundernes elregning af de stigende elmarkedspriser.

Tabel 2 viser med de anvendte simple forudsætninger de skønnede effekter på den årlige elregning for 2022, herunder i netbetalingen som følge af stigende nettabsomkostninger og inflation.

Tabel 2. Skønnet gns. stigning i årlig elregning, herunder netbetaling, i 2022 pga. stigende elpris og inflation

(Opgjort ekskl. moms)	C-kunde (bl.a. husholdning)	B-lav (mindre erhverv)	B-høj (større erhverv)	A-lav (industri)	A-høj (tung industri)
Forbrug (kWh)	4.000	250.000	1.000.000	1.000.000	25.000.000
Elregning 2021 (kr.)	7.603	209.085	812.803	781.466	19.221.221
Elregning 2022 (kr.)	9.488	317.470	1.232.005	1.186.959	29.256.870
Stigning i elregning (kr.)	1.885	108.385	419.202	405.493	10.035.649
Heraf stigning i netbetaling (kr.)	284	9.100	22.100	8.400	105.000

Note: Elregningspris i øre/kWh består af alle elementer på elregningen; elpris, afgift, TSO-tarif, DSO-tarif og abonnement og PSO. - Alle beløb er opgjort ekskl. moms. - For at opgøre de beløb, som privatkunder betaler, skal der tillægges moms. - Alle beregnede skøn er under den simple forudsætning, at elmarkedsprisen 2022 svarer til niveauet i november 2021.

Da nettabet er afhængigt af hvor meget strøm, der transporteres, opkræves omkostningerne til nettab over de løbende kWh-tariffer. Det betyder, at netselskabernes øgede omkostninger hertil primært vil slå igennem på tariffen (og altså ikke i abonnementet). Tariffen for kunder med lavt forbrug, herunder husholdningskunder, kan altså forventes at stige procentuelt mere end stigningen i den samlede netbetaling.

Fakta – hvorfor påvirker de stigende elpriser elnettariffen?

- Når elnetselskaberne transporterer strøm gennem elnettet, opstår der på grund af fysikkens love et tab i form af en varmeudvikling i kabler og transformerstationer mv.
- Som erstatning indkøber elnetselskaberne den tabte el på elmarkedet gennem elhandlerne.
- Elnetselskaberne skal, ifølge netvirksomhedsbekendtgørelsen, indkøbe den tabte mængde el via en udbudsrunde, og selskaberne skal vælge den elhandler, der giver det billigste bud. Prisen vil dog altid følge den generelle prisudvikling på elmarkedet.
- Elprisen på elmarkedet har over de seneste måneder været stigende. Det kan der læses mere om her: <https://www.danskeenergi.dk/fakta-fokus/hvorfor-stiger-elpriserne>.
- Elnetselskaberne er i kraft af deres nettab nogle af landets største elforbrugere, og derfor påvirker de stigende elpriser netselskabernes omkostninger i betydelig grad.
- Elnetselskabernes indtægtsrammer fastsættes af Forsyningstilsynet på baggrund af bl.a. elforsyningsloven og indtægtsrammebekendtgørelsen. Indtægtsrammerne justeres med elprisen, da den er udenfor netselskabernes kontrol.

- Det danske eldistributionsnet har ifølge Council of European Energy Regulators¹ noget af det laveste nettab i Europa på trods af den store mængde vedvarende energi i systemet.

¹ CEER 2020, "2nd CEER Report on Power Losses".